

לקט אמרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
מגדולי ישראל,
על מדות טובות
שצביאות
לאהבת הזולת,
הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
© אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב



מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כג סיון תשע"א שבת - ירושלים 7:13 תל-אביב 7:28 חיפה 7:21 מוצ"ש - ירושלים 8:31 תל-אביב 8:34 חיפה 8:35 ר"ת 9:05

פרשת קרה

ביקור חולים

מצוה לבקר את החולים ולסדר כל הדרוש להם!

נלמד, בדרך רמז, מהפסוק: "אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל אדם יפקד עליהם"... (פרק טז-כט)

ואמרו חז"ל בגמרא: אמר ריש לקיש רמז לביקור חולים מן התורה שנאמר: "אם כמות כל האדם ימותון אלה ופקודת כל אדם" [רש"י: "שבני אדם מבקרין אותם"]. מאי משמע? אמר רבא אם כמות כל האדם ימותון אלה שהם חולים ומוטלים בעריסתם [=במיטתם] ובני אדם מבקרים אותם, מה הבריות אומרים "לא ה' שלחני" (נדרים לט: [כלומר: מתוך זה שמבקרים אותם כשהם חולים אפשר לדעת "אם כמות כל אדם ימותון אלה"...])

מספרים חז"ל בגמרא (בבא קמא פ.): "מעשה בחסיד אחד שהיה גונח מלבו [רש"י: צועק מפני כאב הלב] ושאלו לרופאים, ואמרו, אין לו תקנה עד שינק חלב רותח משחרית לשחרית, והביאו לו עז וקשרו לו בכרעי המטה, והיה יונק ממנה משחרת לשחרית.

לימים נכנסו חבריו לבקרו, כיון שראו אותה העז קשורה בכרעי המיטה, חזרו לאחוריהם ואמרו לסטים מסויין [רש"י: רועה בשדות אחרים וגוזל את הרבים] בביתו של זה, ואנו נכנסים אצלו?! ישבו ובדקו, ולא מצאו בו אלא אותו עון של אותה העז. ואף הוא בשעת מיתתו אמר, יודע אני שאין בי עון אלא עון אותה העז שעברתי על דברי חבירי [שאסרו לגדל בהמה דקה בארץ ישראל].

והקשה הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל: לשם מה הוצרכו חכמים לשבת ולבדוק אלו עוונות ישנן לאותו חסיד, מה ענין זה נוגע אליהם?!

ומתרץ רבי אלחנן: משום שאחד ממטרות ביקור חולים לעורר את החולה בתשובה, על כן ישבו חכמים ובדקו על אילו עוונות יש לעוררו. ואחרי שבדקו, לא מצאו בו אלא אותו עון...

ביקור חולים מחישה את ההחלמה...

כשהגיע פעם הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל לבית החולים לבקר יהודי חולה שלקה בלבו, הבחין בו אחד הרופאים. הלה הכיר בגדלותו של רבי שלמה זלמן והשתומם על כך שגדול בתורה כמוהו מטריח עצמו לכאן. הרופא נתלווה מיד לרש"י והשמועה עשתה לה כנפיים. אל חדרו של החולה נקבצו ובאו עוד כמה וכמה רופאים שהתרגשו למראה ביקורו של אחד מגדולי הדור.

מספר החולה: "החל מאותו ביקור, השתנה היחס אלי מצד צוות הרופאים באורח משמעותי ומפתיע. עד לביקור היחס אלי היה כאל אדם רגיל, ואולם מכאן ואילך, היחס עלה ונשתבח עד למאוד, כל אנשי הצוות ניגשו ושאלו אותי בכל הזדמנות לשלומי ולמצב בריאותי והגישו לי כל עזרה".

"החלמתי המהירה בסייעתא דשמיא" - הפטיר החולה - "הייתה מהירה ומוקדמת מהצפוי, והיא נעוצה בעצם ביקורו של רבי שלמה זלמן אצלי כאשר השפיע הביקור על הצוות הרפואי שהתרשמו שמדובר אולי באדם מיוחד שרש"י טורח לבקרו".

[ואגב, נציין עובדה נוספת בענין זה הקשורה ברבי שלמה זלמן: כאשר פרצה מלחמת יום הכפורים, פונו חולים רבים מבתי החולים בירושלים לבתיהם. בין המפונים היה גם רבי שלמה זלמן, ששהה שם עם בעיה רפואית כלשהיא.

למחרת, בא לבקרו בביתו, תלמידו הגר"י וויל שליט"א, הלה סבור היה לראות את רש"י, רתוק למטתו. אך מה רבה הייתה הפתעתו, לראותו בריא לחלוטין.

כשנשאל רש"י על כך, השיב בחיך: "הנותן שלג כצמר" - כפי הצמר שיש, כך ה' נותן את השלג. אם יש צמר, יש שלג אם אין צמר, אין שלג... והוסיף באותה מטבע: "כשאין בית חולים, אין מחלות!".

חיכו ממתקים

ר' משה בן ר' יוסף דוד הגר ז"ל

לצילוי נשמת

נלב"ע ב"ז סיון תשפ"ז

ת . נ . צ . ב . ה .

נתרם על-ידי המשפחה שיחיו



לשמוח בחלקו ולא לקנא במה שזכה חברו !

נלמד מהפסוק: "ויקח קרח" (פרק טז-א)

וכתב רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. ולהלן (ד"ה ודתן) כתב רש"י: ומה ראה לחלוק עם משה? נתקנא על נשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור... אמר קרח... הריני חולק עליו ומבטל את דבריו... עכ"ל. נמצינו למדים, כי הקנאה היא זו שגרמה לקרח להצית את אש המחלוקת על משה רבינו, ולהסית את העדה בדברי כפירה וליצנות, עד כדי נסיון לעקור את האמונה בנבואת משה ובתורה מן השמים.

הגאון רבי אליהו הכהן מאיזמיר זצ"ל היה אומר (מובא בשבט מוסר פרק עג): מי שיש בו מדת הקנאה, תמיד לא פוסק לשון הרע מפיו, זאת כדי להשפיל בעיניו את כולם. כל מי שהוא גדול ממנו בחכמה או עושר או כבוד או איזה מדה טובה וכל זה מסיבת הקנאה.

רבינו יוסף חיים מבגדד (בעל ה**בן איש חי**) היה אומר: שנינו באבות (פ"ד-כא) "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם". אדם שמקננות בו שלשתן כאחת, בהכרח שיבחר מות מחיים ומוציאות אותו מן העולם, כי לא יעמוד בסתירה שסותרת אחת את רעותה.

ומשלו משל: ה"חומד" וה"קנאי" הלכו בדרך יחדיו. פגש בהם המלך ויאמר: ישאל אחד מכם דבר וינתן לו כפי שישאל, ואילו לחברו יינתן כפליים... החמדן לא שאל ראשון כי המתין לקבל כפליים... ואולם גם הקנאי לא רצה לבקש ראשון, כי התקנא בחברו אם יקבל כפליים... לבסוף נעתר המקנא להיות ראשון, וביקש: שינקרו לו עין אחת כדי שלחברו ינקרו שתיים...

כל זה במי שיש לו רק מדה אחת רעה, מאלו השלוש. על אחת כמה וכמה כאשר הקנאי הוא גם חומד תענוגים וגם אוהב כבוד, והמלך גוזר עליו שישאל תחילה. הרי מדותיו הרעות מתרוצצות בקרבו מבלי שידע מה לעשות. שכן התאוה תעכבנו מלשאול דבר קשה. רדיפת הכבוד תעצור ברוחו מלבקש דבר שיש בו גנאי וזילזול, והקנאה תמנענו מלשאול דבר טוב, לפי שבכך יוטב לחברו בכפליים. אריאז לא ימצא מפלט לנפשו בזה העולם.

"מעולם לא קנאתי באיש, חוץ מ..."

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל היה אומר: מעולם לא סבלתי ממתת הקנאה, כי מעולם לא קנאתי באיש. אף פעם לא עלה על דעתי לקנא בזולת!

במי אני כן מתקנא? - אמר פעם לבני ביתו - בהגאון **רבי אריה ליב בעל ה"שאגת אריה"** זצ"ל, אשר עליו מסופר שבהגיע עת פטירתו, והשמועה פטטה בעיר מיץ, שגאון הדור מרא דאתרא, שעותיו ספורות. התאספו בחדרו חברי בית הדין, פרנסי הקהילה וראשי הציבור. הגאון שכב על מטתו וכוחותיו הולכים וכלים. מידי פעם בפעם ביקש מסכת אחרת לעיין בה, גומר לדפדף בה ומבקש אחרת...

והנה רמז אחד מפרנסי הקהילה לשמש שהגיש לו את הספרים, שבמקום להביא מסכת, יעביר לידי המרא דאתרא את הספר "מעבר יבוק" למען יגיד מתוכו וידוי והתפילות שלפני יציאת נשמה.

כשהגיש הגאון בדבר, שהחליפו לו מסכת ב"מעבר יבוק", החזירו לשמש, באמרו בהבעת פנים של אושר עילאי: "לא רק שלעבור עבירה ממש, לא היה לי זמן - אלא אפילו להרהר על עבירה כלשהיא לא היה סיפק בידי, כי כל ימי טרוד הייתי במשנתי ובתלמודי, ומתי יכולתי לעשות עבירות".

"בוידוי כזה אני מקנא!"... סיים הגר"ח בהתרגשות גדולה. **[והיה** מרגלא בפומיה, שמקנא הוא באביו של מרן ה"בית יוסף". כי לקנאות ברבי יוסף קארו עצמו לא שייך... צא ולמד אף אתה והיה כמוהו. ולא רק זאת, אלא חייב אדם לומר: מתי יגיעו מעשי למעשי אברהם יצחק ויעקב.

"אבל באביו של ה"בית יוסף" אני מקנא, שזכה לבן כזה שהאיר את הארץ, ולאורו הולכים עד היום המוני בית ישראל, ועל פיו יקבעו את אורחות חייהם.]

האיש על החומה

איסור ליצנות

שלא להתלוצץ על הזולת ולא להרבות שחוק וקלות ראש, ושלא לשבת במושב ליצים !

נלמד מהפסוק: "ויקהל עליהם קרח את כל העדה"... (פרק טז-א)

וכתב רש"י (מהתנחומא): ויקהל עליהם קרח - בדברי ליצנות כל הלילה הוא, הלך אצל השבטים ופיתה אותם וכו'. ובמדרש (שוחר טוב תהלים א) דרשו חז"ל: "ובמושב ליצים לא ישב" - זה קרח שהיה מתלוצץ על משה ואהרן. מה עשה? כינס עליהם את כל הקהל שנאמר: "ויקהל קרח את כל העדה". התחיל לומר לפניהם דברי ליצנות.

כוחה של ליצנות שמושכת את הלב ביותר! כדברי חז"ל (עבודה זרה יח): "שאם הלך למושב ליצים] סופו לעמוד. ואם עמד סופו לישב, ואם ישב סופו ללון". לפיכך אסור גם ללכת ולעמוד שם! **ואמרו** חז"ל (שם): כל המתלוצץ יסורין באין עליו. לפיכך אמר רבא לחכמים: "במטותא מנייכו" [=בבקשה מכם] דלא תתלוצצו דלא ליתו עלייכו יסורין [=כדי שלא יבואו עליכם יסורין].

ולכאורה תמוה: מדוע הוצרך רבא להזהירם, וכי חשודים הם בליצנות?! זאת ועוד: מדוע הזהירם בלשון בקשה כאילו יעשו לפנים משורת הדין, ולא בלשון תקיפה מגודל חומרתה של הליצנות?! **אלא** הוא אשר אמרנו: כוחה של ליצנות כה סוחפת וכפי שראינו באנשי השם אצל עדת קרח] עד שהוצרך להזהירם שאפילו לא להתקרב אליהם, ואף בלי כוונת הלב, כי מהתקרבות כזו מגיעים לליצנות ממש כדאמרין בגמרא, וזה שהזהירם רבא.

עוד אמרו (שם): "כל המתלוצץ מזונותיו מתמעטין". וכן: נופל בגיהנם". וטעון ביאור: מדוע המתלוצץ נענש דוקא באלו: יסורין, מעוט מזונות וגיהנם?!

ונראה: שהרי אמרו בגמרא (שם) שהליצנות מביאה את האדם לידי ביטול תורה יותר משאר עוונות כדילפינן מקרא, "אשרי האיש".... לפיכך באין עליו יסורין, שהרי מבואר בגמרא (ברכות ה.) שהמבטל מהתורה יסורין באין עליו. ופרנסתו מתמעטת שהרי "אם אין תורה, אין קמח". ונופל בגיהנם- ש"כל המרפה עצמו מדברי תורה נופל בגיהנם" (ב"ב עט.).

ליצנות מגונה

אברכים מבוגרי ישיבת חברון התכנסו פעם לאסיפת חיזוק, והזמינו את ראש הישיבה הגאון **רבי שמחה זיסל ברוידא** זצ"ל שידבר בפניהם. במהלך האסיפה הגיע לאוזניו אמירה של אחד מהאברכים הנוכחים שנסובה על פסוק מן התורה, תוך שהלה דורש את אותו פסוק בדרך ליצנות.

לשמע הדברים נחרד רבי שמחה זיסל כולו, וכשהוא מזועזע עד עמקי נשמתו הוכיח את אותו אברך על פניו בחומרה רבה.

הוא הוסיף לספר בהקשר לכך מעשה שהיה עם בעל ה"שאגת אריה" שפנה אליו מישוה בשאלה, כשעומדים לפניו ביצה ומים על איזה מהם יקדים ויברך ברכת "שהכל נהיה בדברו"? ואמר השואל שיש לו ראייה לדין זה מהכתוב "ואת העי מקדם"..."[עי" באדיש - ביצה] שממנו מוכח שיש לברך קודם על הביצה...

ולמשמע הדברים הללו רגז ה"שאגת אריה" מאד, והוכיח את הלה על כך שעושה ליצנות מדברי תורה.

נסיך ממלכת התורה

התרחקות ממחלוקת

לרדוף אחר השלום ולהתרחק ביותר מן המחלוקת!

נלמד מהפסוק: "ויקח קרח" (פרק טז"א)

ופירש רש"י: לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה, וזהו שתרגם אונקלוס: "ואתפלג", נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת".

כל ה"חוטף" לעצמו ללא רשות - נאבד מן העולם

יש להתבונן: מהו לשון "ויקח" כאן? האם היה כאן רק "פילוג" כתרגום אונקלוס "ואיתפלג" וכלשון רש"י: "לקח עצמו לצד אחד להיות נחלק משאר העדה", כפשוטו, ונא"כ למה לא כתוב "ואיתפלג" כלשון הנאמר בדור הפלגה, או שמונח ב"לקיחה" זו הרבה יותר?

הרש"ר הירש זצ"ל כתב בפירושו: "מבחינה הגיונית הלקיחה מתארת התנהגות בלתי מוצדקת של אדם הפועל לטובת עצמו... קרח לקח לעצמו את הזכות, נטל את השם להוכיח את משה ואת אהרן על מעמדם בעם, והואיל והכתוב נוקט לשון לקיחה, הרי הוא רומז שהמניע למעשהו שלא קרח היה אנוכי. הוא פעל לטובת עצמו..."

נוכל להביא ראיה לדקדוק זה של הרש"ר הירש - ולהוכיח כי ב"לקיחה" כזו טמון אסון גדול - מדברי המדרש (פר' מטות פר' כב"ז): "שלוש מתנות נבראו בעולם, זכה באחת מהן נטל חמדת כל העולם. זכה בחכמה זכה בכל, זכה בגבורה זכה בכל, זכה בעושר זכה בכל וכו' ומתנות אלו בזמן שאינן באין מן הקב"ה סופן להפסק ממנו. שנו רבותינו: שני חכמים עמדו בעולם וכו' וכן שני עשירים עמדו בעולם קרח מישראל והמן מאומות העולם, ושניהם נאבדו מן העולם. למה? שלא היה מתנתן מן הקב"ה אלא חוטפין אותה להם".

ולכאורה הדברים תמוהים: היאך שייכת מציאות כזאת שהמתנות לא יהיו מהקב"ה "אלא חוטפין אותה להם"? וכי שייך שאדם יחטוף לעצמו חכמה, גבורה ועושר ואין זה מהקב"ה?!

אלא הביאור הוא (עפ"י המפרשים), שכאשר אדם לא משתמש במה שחננו השי"ת למטרה הנכונה, לעשות את רצונו יתברך ולהטיב עם העולם, אלא משתמש בזה רק לטובתו האישית ועוד לרעת הזולת, הרי זה נחשב שאין זה מהקב"ה (כי לא לשם כך ניתן לו) "אלא חוטפין אותה להם" - שחוטפין כגזלנים לעצמם את מה שקיבלו מהקב"ה, שהרי אין להם רשות לכך. ומה עולה לו לאדם מחטיפה זו? לא זו בלבד שמפסיד את כל מה שקיבל, אלא עוד נענש על כך בכל חומר הדין!

"קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו?"

שואלים חז"ל: "קרח שפיקח היה מה ראה לשטות זו?" ושמענו מהגר"ח **מישקובסקי** שליט"א את תמיהתו של הגאון **רבי אהרן לייב שטיינמן** שליט"א על שאלה זו: מה זה שייך לפיקחותו של קרח? וכי צריך להגיע לפיקחות מיוחדת כדי לא לחטוא? והלא גם אדם מן השורה אינו חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות?!

וביאר הרב שטיינמן עפ"י מעשה מופלא שמובא במדרש (פר' יח"ב): אדם היה הולך בדרכו לעלות לארץ ישראל. והנה רואה שתי צפורים מתקוטטות עד שאחת הרגה את חברתה. מיד עפה הציפור והביא עשב והניחתו על פי הציפור והחיייתה אותה ופרחו שתייהן. נדהם האיש לראות בעיניו מעשה של תחיית המתים ומיהר ליטול את העשב שנותר והלך להחיות בו את המתים שבארץ ישראל. כשהגיע לסולמה של צור, מצא נבלת אריה מושלכת בארץ, ורצה משום-מה, לנסות את העשב על האריה... הניח העשב על פיהו והחייחו. עמד האריה ואכל את האיש... הוא שאמרו מושלי המשל: "טב לביש לא תעביד, ובישא לא מטי לך" - יאל תעשה טוב לאיש רע ואז לא תגיע אליך רעה].

לכשנתבונן במעשה זה, נתמה: הרי בידו של אותו שוטה היה אוצר ענק אשר לא יסולא בפז. היה בידו עשב של תחיית מתים! היה יכול לחולל בו פלאות ולהחיות את האבות הקדושים ואת היקרים ללב, והוא בבלי דעת החיה את האריה. לשם מה עשה זאת? לא רק שהוא לא הועיל, אלא הביא על עצמו, במו ידיו, את אבדונו שלו.

זוהי, איפוא, כוונת חז"ל בשאלתם, "קרח שפיקח היה" - קרח שזכה בכאלו אוצרות עצומים שלא זכה בהן אדם בעולם [היה מטועני הארון. היה לו עושר אגדי, ומעמד נכבד וכו'] לא חסר לו מאומה, הרי יכל לשמוח ולרקוד כל ימיו עם מה שקיבל מהקב"ה, מה ראה לשטות זו? - שרק בגלל קינאתו בנשיאות אליצפן יעורר את ה"אריה" - את אש המחלוקת, ובמו פיו יאבד את עצמו ומשפחתו מן העולם! וכי יש לך שטות גדולה מזו?!

לכבות את אש המחלוקת...

טוב ליבו של כ"ק האדמו"ר רבי יחזקאל **משינאווא** זצ"ל הביאו להכניס עצמו בעובי הקורה להשקיט מחלוקות שפרצו בקהילות, לנסוע ולנסות לפשר ולשכנע את הצדדים להגיע לעמק השוה. הוא לא נרתע ממחלוקות קשות ומרות ואף לא מעלבונות שהטיחו בו הצדדים.

הוא היה חוזר ואומר: גם מחלוקת שתחילתה לשם שמים, אם היא נמשכת, לא יתכן שלא תתערב בה תאות הניצוח ויבוא גם השטן בתוכם, והסיטרא אחרא תיטול בה חלק בראש!

פעם, בעת מחלוקת מרה אמר רבי יחזקאל: "מעולם לא הבנתי מדוע היתה התורה צריכה לצוות "לא תוכל לתת עליך איש נכרי" למלך. וכי איזה יהודי ירצה להמליך עליו איש נכרי, וכי חסרים יהודים גדולים ומוכשרים?"

"אבל עתה מבין אני את הענין. כשאני רואה שכאשר פורצת מחלוקת בעיירה בענין הרבנות בין שני מחנות, מוכן כל אחד מהם שאפילו גוי יהיה מלך, ובלבד שלא הרב של הצד שכנגדו..."

רבינו הקדוש משינאווא

"לא תענה על ריב..."

פעם אירעה מחלוקת בעיירה הסמוכה לעיר בריסק על דבר שוחט הקהילה. אחדים מהציבור החלו לרנן אחר השוחט שהוא אינו בקי כהלכה בדניי בדיקת הריאה. באו הללו לפני הגאון **רבי חיים סולובייצ'יק** זצ"ל וביקשו ממנו לאסור את שחיטתו של אותו שוחט.

לעומתם, הגיעו אנשים אחרים לפני רבי חיים והעידו כי השוחט בקי היטב בעניני שחיטה ובדיקה כדת וכהלכה, וכי המרננים אחריו רוצים רק להצית את אש המחלוקת בקהילתם.

נענה רבי חיים וקיבל את טענת המזכים את השוחט, ולא רצה לאסור את שחיטתו. נעלבו האנשים שריננו אחר השוחט ושאלו את רבי חיים מה ראה להאמין לצד השני ולא להם?

השיב להם רבי חיים: "תדעו כי בדיקת הריאה אינה אלא מדברי סופרים. ואילו מחלוקת הכל יודעים ומודים, שאסורה היא מן התורה. והכתוב אומר: "לא תענה על ריב..."

תורת חיים

כובש דעתו כדי לא להגרר למחלוקת

נזהר היה הצדיק **רבי סלמן מוצפי** זצ"ל שלא להביע דעה בדבר השנוי במחלוקת, בין אם היו החכמים החולקים בני דורו, ובין אם היו בני דורות שלפניו. פעמים שהיה הנושא קרוב אל לבו והיתה לו דעה מגובשת וראויות ברורות בנידון, אך כבש את דבריו כדי לא לנקוט עמדה בוויכוח הלכתי ולהיגרר למחלוקת, הוא העמיד פנים כאילו אין לו כלל השגה בענין זה.

עולמו של צדיק

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

ממתין לנו אוצר !!! / הרב נפתלי וינברג

אשריכם ישראל!

לאחרונה עסקנו כאן בגיליון בהרחבה בנושא האחדות, ומאז אנו מוצפים בפניות ובמכתבים, בטלפונים ובפלאפונים, מהארץ ומחו"ל - כולם מבקשים: הבו אחדות הלום!

על מנת שנוכל להגיע לכינוס האחדות המיוחל אנו זקוקים לשני דברים: א) תפילות ב) השתדלות. בסיעתא דשמיא כבר ישנם כמה וכמה יהודים טובים שהציעו את עזרתם לגיבוש האחדות, ומה שבעיקר נותר לנו לעשות זה להתפלל ושוב להתפלל שנוכה לפעול בהצלחה למען האחדות המיוחלת שחייבת להיות.

אני נזכר שלפני מספר שנים הייתה פנייה מכל רבני אירופה, שהתפרסמה ברבים, שביקשו לפעול למען האחדות (אך כנראה שאז לא התפללנו מספיק שזה יצליח...)

עלינו להסתכל נכוחה מול המציאות בה אנו חיים: מיעוט חרדי מול רוב חילוני. אך מציאות זו לא צריכה לרפות את ידינו שכן בהשקעה קטנה יחסית ניתן לקרב המוני אחים תועים, תוהים וטועים אל אביהם שבשמים - בבחינת "מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך". עלינו לקלוט ולהפנים זאת, להמשיך ולשמור על אחדות תוך שמירה נחרצת על העקרונות עליהם חונכנו מזה שנות דור.

* * *

אדם עלול לתייג את נושא האחדות כנושא רוחני גבוה, ולומר: אני עדיין לא בדרגה הגבוהה הזו של קיום אחדות! חשוב לדעת: אחדות היא נושא רוחני, אך תוצאותיה משתפלות עד לפרט הגשמי האחרון של חיינו!!!

חשבון הבנק שלנו, הבריאות הגופנית והנפשית שלנו, הצלחת הילדים שלנו כל זה ועוד קשור בקשר בל ינתק עם אחדות.

נמחיש זאת באמצעות מחקר רפואי מדהים, ובהמשך נחדור לשורש הרוחני של העניין. את המחקר מצאתי בספר רפואי שחובר ע"י ד"ר אנדרו וייל מארה"ב.

בעיר רוזטו פנסילבניה - ארה"ב, התקיים ריכוז של יוצאי איטליה שהיגרו לאמריקה בשנות השלושים (למניינם). חייהם של "האיטלינו" הללו התאפיינו בצריכת קלוריות, בשר ושומנים "ללא חשבון" וגם עישון לא היה מחוץ לתחום...

למרות זאת הם סבלו מרמה נמוכה של התקפי ומחלות לב.

הדור הבא שלהם - שהינו כיום בגילאי השישים - המשיך לצרוך קלוריות וכו' כמיטב "מסורת בית אבא". אך הלב שלהם כבר לא מזכיר את של אבא. הם סובלים מאחוזים גבוהים יותר של מחלות לב - כתוצאה מהרגלי אכילה לא בריאים. נשאלת השאלה: מדוע מגיב גופם של דור הבנים אחרת מדור ההורים? **תעלומה!**

חידת המסתורין הזו משכה חוקרים ומדענים לבדוק את התופעה. לאחר בדיקה מעמיקה נמצא תחום מסוים שבו מובדלים דורות ההורים והילדים באופן משמעותי: האחדות! הגיבוש החברתי בין דור ההורים היה לאות ולמופת; כולם ידעו לזהות אותם כקבוצה ששומרת

באדיקות ובקנאות על יחסי שלום ואחדות בינה. דור הבנים, לעומת זאת, זנח את ערכי הידידות לטובת האנוכיות ו"ערכי העולם המערבי" לפיהם כל חבר הוא מועמד פוטנציאלי ל"השתמש וזרוק".

שימו לב; האחדות תרמה לדור שלם של מהגרים חיים בריאים!!!

* * *

וכעת לשורש הרוחני שעומד מאחורי המחקר, ובעיקר למה שנוגע לנו כיהודים.

ידוע שברכת כהנים כוללת בתוכה את כל ברכות התורה. רש"י (במדבר ו, כד-כו) מציין חלק מהם: 'ברכך' - ברכת נכסים. 'וישמרך' - שמירה משודדים. ויחונך - יתן לך חן. רש"י מציין "והרבה מדרשים דרשו בו בספרי". ואכן, כל המעיין בדברי חז"ל המובאים בספרי מגלה אוצרות של ברכות - בכל התחומים - הגלומים בתוך ברכת כהנים. הנה חלקם: **שמירה מיצר הרע; קירוב הגאולה; מאור עיניים; מאור תורה; דעה בינה והשכל.**

נשאלת השאלה: אז אם כל כך טוב - אז למה כל כך רע? כלומר: מה אנו "מפספסים" שאיננו זוכים לכל הברכות הללו?

השאלה תתיישב באמצעות תשובה לשאלה נוספת: הפסוק שקודם לברכת כהנים נאמר בתורה בלשון רבים "כה תברכו את בני ישראל אמור להם" ומיד משתנים הפסוקים ללשון יחיד: 'ברכך' ולא 'ברככם' וישמרך' ולא 'וישמרכם' - מה טמון בשינוי הפתאומי הזה?

הנה התשובה בלשונו של הילקוט מעם לועז: "והטעם שברכות הכהן יס היא בלשון יחיד... ללמדנו שכל הברכות האלו שמברכים הם רק כשכל ישראל שרוים באחדות וכולם נחשבים כאיש אחד... וכן חותמת הברכה בשלום ללמדנו שכל הברכות האלו בתנאי שיהיה שלום בינינו ינו שזהו עיקר להשראת הברכה" והוא ממשיך שם בצייטוט מאמרי חז"ל עד כמה השלום הינו כלי מחזיק ברכה!

מי לנו גדול מרש"י הק' שכתב שדור המבול היה גרוע מדור הפלגה למרות שבדור הפלגה מרדו בחוצפה באופן ישיר נגד רבונו של עולם ובכ"א רש"י אומר שקיבלו עונש קל של בילבול שפות רק בגלל שהיו מאוחדים אך בדור המבול נחרב העולם בגלל הזלזול של אחד בשני בכל מיני צורות של גזל ולא היה אחדות ביניהם.

את הדברים הנחרצים הללו, שאת כל הברכות הגנוזות בברכת כהנים נקבל רק כאשר נהיה באחדות ובשלום, אומר הדיין רבי יצחק מאגריסו זצ"ל מגדולי רבני קושטא לפני 250 שנה - ממשיך דרכו של רבי יעקב כולי זצ"ל - מייסד הילקוט מעם לועז.

בעקבות דבריו, לעניות דעתי מומלץ מאוד - כמובן רק ע"פ הוראת והנחיית פוסקי הדור - שהש"ץ יעצור לפני "רצה" והרב או הגבאי יכריז לציבור בהכרזה הבאה: **הבה נתכונן לומר "מודים בכוונה ובאחדות ולקבל את כל הברכות שבעולם!... הבה נפעיל בליבנו רגשי אהבה וחיבה לכל יהודי ויהודי שבעולם" וכך נהיה כלי מוכן להשראת הברכות!...**

הוקדש לעילוי נשמות



גלב"ע תשרי תשע"א

ר' רפאל בן סיני ז"ל



נדבת ר' חיים רזנברג שיחי'